

Aile Olmak ve Evlilik *üzerine sohbet*

“Kral Süleyman’ın Meselleri ile
aile ve evlilik üzerine kısa bir çalışma
ve **Taç Giyme Törenine** hazırlık için
Hristiyan öğretisini gözden geçirmek”

Rev. İlhan Keskinöz

Reform Semineri Notu – 2012

© Türk Dünyası Presbiteryen Kilisesi
www.presbiteryen.org

Bölüm başlıkları olmayan ayet numaraları Süleyman'ın Meselleri'ne aittir.

bilgi öncelikle kişinin kendisi içindir;
ve bilgi,
bilgi ile yürüyenlerin başkalarına öğ-
retmeleri içindir;
öyle ki, her şey
Tanrı'nın yüceliği ve övgüsü için olsun.

Amaç:

-Tanrı'nın Kutsal Kitap'ta açıkladığına göre aile ve evlilik konusunu bilmek; ve yaşantımızı buna düzenlemek.

-Gelecek kuşaklara doğru aile modelini miras bırakmak.

-Akraba, komşu ve arkadaşlara doğru aile modelini göstermek ve öğretmek.

-Başkalarına ruhsal anne baba olmak.¹

¹ Galatyalılar 4:19 **Çocuklarım!** Mesih sizde biçimleninceye dek sizin için yine doğum ağrısı çekiyorum. Filimun 10 Tutukluluğum sırasında kendisine ruhsal baba olduğum oğlum Onisimos'la ilgili bir ricam var... Titus 1:4 Ortak imanımıza göre öz oğlum olan Titus'a Baba Tanrı'dan ve Kurtarıcımız Mesih İsa'dan lütuf ve esenlik olsun (I.Korintliler 4:14, I.Timoteyus 1:1-2, II.Timoteyus 1:1-2, I.Yuhanna 2:1, I.Selanikliler 2:11).

Sizin gibi biri ölünce sizce eşiniz sizin için aşağıdakilerden hangisini düşünür?

a-) hayatımı mahvetti, sonunda kurtuldum.

b-) hayatımın en güzel günlerini onunla yaşadım.

Aşağıdakilerden hangisi sizin için doğrudur?

a-) benimle evlendikten sonra eşim zaman zaman pişman olmuş ve başkalarının evliliğine imrenmiştir.

b-) benimle evlendiği için eşim hayal kırıklığına uğramıştır.

İnsanların sizin için aşağıdakilerden hangisini düşündüğüünü zannediyorsunuz?

- a-) evlilik için kötü bir örnek ve korkunç bir eş olur.**
- b-) mutlu bir yuva ve çocuk yetiştirmek için uygun biri.**

Sizce sizinle evlenen biri Tanrı'ya en çok şükür eden biri mi olur; yoksa Tanrı'dan en çok yardım dileyen biri mi?

'Aile olmak ve Evlilik' konusu Meseller Kitabında çok önemli bir yer tutmaktadır. Çok defa Meseller'de baba oğluna konuşmaktadır; yani bir aile düzeni açık bir şekilde görülmektedir.

Aile içindeki ilişkilerin güçlü olması gerekir. Bu yüzden aile ilişkilerini bozacak davranışlar ve imanlı bir aile tanıklığını yaralayacak davranışlar açıkça yargılanmaktadır.

6:16 RAB'bin nefret ettiği altı şey,
Evet, O'na iğrenç gelen yedi şey vardır:

17 Gururlu gözler, yalancı bir dil

Ve suçsuz kanı döken eller,

18 Kötü planların aleti bir yürek,

Kötülüğe koşan ayaklar,

19 Yalan savuran yalancı bir tanık

Ve kardeşler arasında çekişme yayan kişi.

2:16 Seni yabancı kadından * korumak için,
Sözleriyle baştan çıkarmak isteyen zina yapan kadından,

17 Gençliğinin eşini terk eden,

Ve Tanrı önünde içtiği andı unutandan.

18 Çünkü o kadının evi ölümün derinliğine batar

Ve yolları ölümlere götürür.

19 Ona giden hiçbiri geri dönmez,

* 2:16 yabancı kadın: doğru kişi için 'yabancı' anlamında; doğru yolun dışında olduğu için, doğruluğa göre 'yabancı' anlamında; tuhaf kadın; normal olmayan, kötü kadın (2:17); ahlakın ve inancın dışında olması sebebi ile 'yabancı' kadın.

Yaşam yollarına erişmez.

Meseller Kitabı'nın İsrail evindeki gençlere yazıldığını göz önüne alırsak bütün bir kitap içindeki tüm farklı konuların “*doğru aile*” tanımı için, dolayısı ile “*doğru, adil, bilge bireyler*” tanımı (1:2-5) için gerekli olduğu da açıktır. *Bunları çocuklara öğretmekse ailenin sorumluluğudur.*

Böylece eğitim de öncelikle ailenin sorumluluğu olarak karşımıza çıkar (4:3-9, 6:20-23, Efesliler 6:4):

7:1 Oğlum, sözlerimi tut
Ve emirlerimi içinde sakla.
2 Emirlerimi tut ve yaşa
Ve öğretişim göz bebeğin gibidir.
3 Onları parmaklarına bağla;
Onları yüreğinin levhasına yaz.
4 Bilgeliğe <<Sen kız kardeşimsin>> de,
Ve anlayışı <<yakın arkadaş>> diye çağır;
4:10 Dinle oğlum ve kabul et söylediklerimi
Ve yaşamının yılları çoğalacaktır.

Böylece Meseller çalışılarak İsrail evinde anne ve babaya saygılı çocuklar olması amaçlanmıştır (29:17; 31:28); bugünün kilisesi de benzer bir şekilde Tanrı'nın amaçladığı *bilgeliği ve eğitimi bilmek* için (1:2); dolayısı ile *aile hayatı ve evlilik* konusunda Kutsal Kitap'a bakarken Meseller'i de çalışır:

15:20 Bilge bir oğul bir babayı memnun eder

Fakat bir ahmak adam annesini küçümser.

23:24 Doğru kişinin babası fazlasıyla sevinecek

Ve bilge bir oğula baba olan onunla sevinecektir.

Bu durumda ya çocukları doğru yetiştirir ve onların *aile hayatı ve evlilik* konusunda başarılı bireyler olmasını sağlarsınız; ya da onlardan dolayı sıkıntı yaşarsınız.²

Bu yüzden Meseller’de çocukların iyiliği için terbiye edilmesi konusuna da yer verilmiştir (23:13-14; 13:24):

19:18 Umut varken oğlunu terbiye et

Ve onun ölümüne yol açanı isteme.

Ancak terbiye ve disiplin RAB’bin emir ve yasaklarına uygun olmalıdır:

3:11 Oğlum, RAB’bin terbiye edişini reddetme,

O’nun azarlamasını sevmemezlik etme;

12 Çünkü RAB sevdiklerini azarlar

Bir babanın hoşnut olduğu oğluna yaptığı gibi.

6:20 Oğlum, babanın emrini tut,

Annenin öğretisini bırakma.³

² Mesellerde yanlış modeli anlatmak için kadınlara odaklanan ayetlerin karşılığı “*ahmak, budala, aptal, akılsız*” olarak ifade edilen adam tipidir.

³ Bu ayette “*babanın emri, annenin öğretisi*” ifadesi iki tarafın Hristiyan olduğu bir evlilik ima etmektedir.

23 Emirler bir çıra ve öğretiş ışıktır
Ve terbiye için azarlamalar yaşam yoludur,

Aileler Tanrısal davranış için çocuklara model olmalıdır¹ (20:7, 28:7, Mezmur 112; 37:25-26; 25:12-13):

20:7 Kendi dürüstlüğünde yürüyen doğru bir adam:

Bereketlenmiştir kendisinden sonraki oğulları.

Yani bir aile aynı imandan kadın ve erkeğin bir araya gelmesi ile kurulur. Böylece aynı öğretiye, aynı vicdana, aynı dünya görüşüne sahip olan iki tarafın birlikteliğinde (15:20) çatışmalar minimuma indirgenmiş, sevgi ve dayanışma için daha sağlam temel atılmış olur.

19:1 Kendi doğruluğunda yürüyen yoksul bir adam daha iyidir

Dudaklarında sapkınlık olan ve ahmak birinden.

11:21 Mutlaka kötü adam cezasızlığa gitmeyecek

Fakat doğruların soyu kurtarılacaktır.

14:26 RAB korkusunda sağlam güven vardır
Ve onun çocuklarına da sığınak yer olacaktır.

1:8 ayeti gençlere “*anne ve babanızın öğretisine sahip çıkın*” derken yine olması gereken bir imanlı/bilge (RAB’den korkan) aile düzenini temel alarak konuşmaktadır (4:1; 6:20). *Adam ve kadının aynı imanı paylaştığı bir evlilik...*

4:1 Çocuklarım, babanızın öğretimini dinleyin
Ve dikkat edin ki anlayışı bilesiniz.

6:20 Oğlum, babanın emrini tut,
Annenin öğretisini* bırakma.

Meseller’de aile konusunun önemine dikkat çekilir-
ken yanlış kimselerle aile kurmanın kötü sonuçlarına
bu yüzden değinilir:

15:17 Sevgi olan yerde bir kase sebze daha iyidir
Nefret olan yerdeki bir besili danadansa.

17:1 Kuru bir lokma ve beraberinde huzur
Kavgayla ziyafet dolu evden daha iyidir.

Bu ayetlere bakınca “*burası nasıl bir ev olmalı ki?*”
diye düşünmeden edemiyoruz. İnsanlar bir tas sebze
yemeğine hatta kuru bir lokmaya razı olmak duru-
munda kalmışlar. Ne için? Biraz sevgi ve huzur
için... Huzurun ve sevginin egemen olduğu yuvalar-
da çocuklar da benzer bir *aile hayatı ve evlilik* için
gerekeni doğal yoldan bilirler.

Bu ayetlerde (15:17; 17:1) yanlış kurulmuş ailenin
tarafına yaşatacağı kötü tecrübelerle değinirken, yı-
kılmakta olan bir yuvanın çatırtısını (14:1) şu ayet-
lerde duymaktayız (21:19):

14:1 Bilge kadın evini kendi yapar

* 6:20 öğretisini: öğretiş olarak tercüme edilen kelime (torah)
“yasa” anlamına da gelmektedir.

Fakat ahmak kadın onu kendi elleriyle yıkar.

21:9 Damın bir köşesinde oturmak daha iyidir

Yaygaracı kadınla aynı evi paylaşmaktansa.

Çocukları kilise öğretisi ile birlikte yetiştirmesek ve onlara Kutsal Kitap'a uygun şekilde aile ve evlilik konusunda model olamazsak, buradaki gibi ahmaklık eden kimseler bizim çocuklarımız olacaktır.

Çocuklar anne babadan doğru model görmezlerse yanlış modeli seçeceklerdir.

Ailenin nasıl önemli bir yer olduğunu, ailenin kişinin bütün hayatı için nasıl önemli bir yer olduğunu iyi düşünüp, gençlere doğru bir şekilde öğretmek gerekiyor. Çünkü Kutsal Kitap "*evlilik*" konusuna yaşam boyu *-ölüm ayırana kadar-* devam etmesi gereken bir beraberlik olarak bakmaktadır. Bu yüzden insandan gelen miras ile RAB'den gelen mirası nasıl kıyaslamak mümkün değilse, doğru eş seçimi de hiç bir şeyle kıyaslanamayacak kadar değerlidir (18:22):

19:14 Ev ve varlık babalardan mirastır

Fakat sağgörülü kadın RAB'dendir.

Bu ayet maddi mirasın atalardan evlilikteki eşin ise RAB'den miras olduğuna dikkat çekiyor. Öyleyse adam kilisede ant içerek evlendiği kadına RAB'den bir miras; RAB'den armağan; RAB'den emanet ola-

rak bakmalıdır.⁴ Bu durumda kadının evlilikteki rolü RAB'den gönderilmiş olma saygınlığına yaraşır olmalıdır.

Evlilik ve aile hayatını erkek başlatan bir taraf olmasına karşın bunun korunması ve devamı konusunda kadının rolü erkekten daha az değildir (14:1; 12:4; 25:24; 11:22).

Bilge kadının (8:35) “*beni bulan yaşam bulur ve RAB'bin beğenisi kazanır*” diyen sesini aklımızda tutarsak dünyasal evlilikle RAB'deki ruhsal evliliğimiz arasında bir benzerlik ilişkisi kurabiliriz.

Tekvin 2:18-24 ayetlerinde adamın yalnız kalmasının iyi olmadığını ve bu yüzden adama “*uygun bir yardımcı*” gerektiğini okuyoruz. Yani doğru evlilikte taraflar birbirlerini tamamlamak ve birbirlerinin destekçisi ve yardımcısı olmak durumundadırlar. Diğer yandan ilk günah ve düşüş sebebi ile mükemmel insan olmadığı için; düşmüş ve zayıf olan kadın ve erkeğin yardımcısı RAB'dir. O halde imanlı eşler RAB'den destek aldıkları için eşlerine destekçi ve yardımcı olabilirler; ve böylece evlilik birliği güçlü bir şekilde devam edebilir.

⁴ Evlilik Antlaşması: kilisede adam ve kadın birbirlerine yükükleri verirken –ölüm ayırana dek- sadık kalmaya **ant içerler**; bu şekilde karşılıklı olarak yaptıkları yemine Tanrı'yı ve kiliseyi tanık tutmuş olurlar. Bu yüzden ‘*evlilik anlaşması veya evlilik sözleşmesi*’ değil; yemin edilerek yapıldığından ‘*Evlilik Antlaşması*’ diyoruz.

Vaiz 4:12 Bir adam tek başına olanı yenerse, iki kişi ona karşı koyar; üç kat iplik de çabuk kopmaz.

Vaiz ayeti tek başına olan birinin mücadelede yenilebileceğini; iki kişinin (adam ve kadın) ise karşı koyabildiğini gösteriyor –evlilik **ant**laşması gereği iki tarafın el ele dayanışma içinde yürümesi... İpliğin iki katı olan adam ve kadını bir arada tutan ise üçün kat olarak temsil edilen Tanrı ve O'nun kutsamasıdır.

Bu yüzden Müjde'de Mesih ile birleşmişlik ilişkisi ile evlilik ilişkisi arasında bir paralellik kurulur (Efesliler 5:22-33). Müjde'nin bu yaklaşımının arka planı ise Eski Ahit'tir (Yeremya 3:14; 20; 31:32):

İşaya (62:5) 54:5 Çünkü kocan, seni yaratandır.
O'nun adı Her Şeye Egemen RAB'dir,
İsrail'in Kutsalı'dır seni kurtaran.
O'na bütün dünyanın Tanrısı denir.

Bu yüzden tarihin sonunda Mesih'in bir gün gelip kendi kilisesini yanına almasını okurken gelin ve damat simgeleri tekrar karşımıza çıkar (Vahiy 19:6-9). Mesih'in ikinci gelişi bir damadın gelini almaya gelişi gibi temsil edilir. Çünkü RAB'den korkan iki kişi –*adam ve kadın*- iman ile birleştiklerinde bu evlilik aynı zamanda Tanrı'nın kutsal antlaşmasından dolayı Mesih ve kilisesi arasındaki birleşmişliğe tanıklık eder.

Öyleyse evlilikte taraflar kiliseye gösterilen özen gibi birbirlerine özen göstermelidir.

Bu yüzden evlilik ve aile hayatının düzeni dünyaya imanlı kimseler olarak verdiğimiz tanıklığın önemli bir parçasıdır. Evlilik ve aile hayatının düzeni gençleri ve çocukları hayata Kelami olarak hazırlamak için gerekli bir ortamdır.^{II}

Meseller’de kadınlara odaklanmış ayetler görmekteyiz. Kitapta kadınlar hakkında konuşurken bunu başta genç adamlara öğretmek için konuşmaktadır: *Fuhuştan ve ahlaksız kadından kaç* (5:3-6; 6:24-29; 7:5-23)...

Çünkü Tanrı halkı (RAB’den korkan halk) inanış ve yaşayış açısından diğer uluslar gibi yaşayamaz. Bu yüzden de bir adam ile karısı arasındaki ilişki sağlam olmalıdır (5:15-20). Ve bir adam ve kadın arasındaki ilişki *Tanrı’nın düzenlediği, emrettiği, kutsadığı* evlilik modeline uygun olmalıdır:

5:15 Suyu kendi sarnıcından,
Ve kaynak suyunu kendi kuyundan iç.
16 Pınarların dışarılarına,
Akan çayın sokaklara mı dağılmalı?
17 Onlar yalnız senin olsunlar,

Ve sendekiler yabancılar için değildir.*
18 Çeşmen bereketlensin
Ve gençliğinin karısı ile mutlu ol.
19 Sevimli bir geyik ve zarif bir ceylan gibi,
Bütün zamanlar seni doyursun memeleri;
Sürekli onun aşkıyla coş.
20 Oğlum, neden zina eden bir kadınla coşasın,
Ve neden bir yabancı kadını koynuna alasın?

Bu yüzden de iman hayatı için [*ve dolayısı ile evlilik, aile hayatı, gelecek neslin yetiştirilmesi için*] tehdit oluşturan ahlaksızlığa karşı uyarılar tekrarlanan bir nakarat gibidir (2:16; 6:24-29; 7:5; 9:13-18):

5:3 Zina eden kadının dudaklarından bal damlar
Ve sözleri daha yumuşaktır yağdan.
4 Fakat sonu pelin otu kadar acı,
İki ağızlı kılıç kadar keskindir.
5 Ayakları ölüme gider,
Adımları ölümler diyarına ulaşır.
6 Yaşam yolunu düşünmez o kadın,
Yolları dolaşıktır, bilmez *bunu*.

Böylece Meseller bize doğru bir eş bulmakla sevinçli ve zaferli bir şekilde yaşamının (18:22; 8:35); mümkün olduğunu hatırlatır (Mezmun 128:2-3). Bu sebepten 31:10-31 ayetlerinde böyle bir kadından övgüyle söz edilir.

* 5:17 Ve sendekiler yabancılar için değildir: “*Gücünü yabancılarla paylaşma*” anlamında. 5:8-10 ayetlerindeki öğretiş ile paralel bir ifadedir.

19:14 Ev ve varlık babalardan mirastır

Fakat sağgörülü kadın RAB'dendir.

12:4 Erdemli kadın kocasının tacıdır...

11:16 Kibar bir kadın onur kazanır...

Dünyasal mirası babalarımızdan, atalarımızdan alıyoruz. Ancak adamın evlendiği kadın Tanrı'nın mirası, Tanrı'dan verilen bir emanet, Tanrı'nın verdiği bir taç olarak adamın sahip çıkması, koruması gereken bir zenginlik ve berekettir.

Diğer yandan yanlış bir eş seçimi yapmak ise sıkıntı sebebi olacaktır (27:15-16; 9:13, 21:19):^{III}

19:13 Ahmak bir oğul babasına yıkımdır

Ve bir karının münakaşaları sürekli bir su damlaması gibidir.

11:22 Domuzun burnundaki altın bir halka gibidir

Sağgörü yoksunu güzel bir kadın.

21:9 Damın bir köşesinde oturmak daha iyidir

Yaygaracı kadınla aynı evi paylaşmaktansa (25:24).

Bu ayetlerdeki yanlış imajların⁵ yanlış aile modelinden, inançsızlıktan, bilgisizlikten kaynaklandığını unutmayın.

⁵ Yanlış kadın imajlarının karşılığı olan pek çok yanlış adam imajı da Meseller Kitabında mevcuttur: 29:9 Bilge bir adam ahmak

Böylece doğru kadın ile yanlış kadın arasındaki fark çok önemlidir. Neden? Çünkü bu fark aynı zamanda doğru ev ile yanlış ev arasındaki farkı belirler. Bu fark kilisede *kutsanmış evlilik (üç kat iplik)* ile kutsanma almamış evlilik arasındaki farkı belirler. Ve bu fark *doğru yetişmiş (imanlı; bilge)* çocuklar ile doğru yetişmemiş çocuklar arasındaki farkı belirler. Dolayısı ile bu fark kuşaklar boyunca toplumları ve ülkenin yapısını etkiler.

Böylece doğru kadın ile yanlış kadın arasındaki fark, bizlere seçimimizi ve bunun sonuçlarını net bir şekilde görmemiz için verilmiştir:

12:4 Erdemli kadın kocasının tacıdır
Fakat utandıran kadın kocasının kemiklerinde
çürüklük gibidir.

14:1 Bilge kadın evini kendi yapar
Fakat ahmak kadın onu kendi elleriyle yıkar.

Diğer yandan Meseller Kitabının hayatın başındaki tecrübesiz genç adamlara yazıldığını hatırlamak (1:2-8) bize başka bir ayeti hatırlatmaktadır:

bir adamla uyuşmazlıktayken Ahmak adam öfkelenir ya da alay eder; ve rahatlık yoktur. 19:1 Kendi doğruluğunda yürüyen yoksul bir adam daha iyidir Dudaklarında sapkınlık olan ve ahmak birinden.

Tekvin 2:18 Sonra [RAB Tanrı], "Adem'in yalnız kalması iyi değil" dedi, "Ona uygun bir yardımcı yaratacağım."

Bu ayet bize genç adamlarının sadece "uygun bir yardımcı" ile evlilik birlikteliği düşünmesi konusunda çok net bir şekilde fikir vermektedir. Çünkü uygun yardımcı konusu (31:10-31) açıkça belirtildiği gibi, uygun olmayan birinin "yardımcı" olarak düşünülmesi durumunda doğacak sonuçlar da Meseller'de açıkça belirtilmiştir (11:22; 12:4; 14:1; 19:13; 21:9).

Böylece "uygun bir yardımcı" düşüncesi arkasında olan şey orijinal yaratılışımızdır:

Tekvin 2:21 RAB Tanrı Adem'e derin bir uyku verdi. Adem uyurken, RAB Tanrı onun kaburga kemiklerinden birini alıp yerini etle kapadı.

22 Adem'den aldığı kaburga kemiğinden bir kadın yaratarak onu Adem'e getirdi.

23 Adem,

"İşte, bu benim kemiklerimden alınmış kemik,

Etimden alınmış ettir" dedi,

"Ona 'Kadın' denilecek,

Çünkü o adamdan alındı."

24 Bu nedenle adam anasını babasını bırakıp karısına bağlanacak ve ikisi tek beden olacak.

Bu durumda evlilik ile adam ve kadın tek beden olmakla, tek kişi gibi olduklarına göre *eşine sıkıntı*

çektiren kişi kendi bedenine çivi çakan biri gibidir. Eşlerden birinin acı çekmesi diğerine farklı şekillerde bir bereketsizlik olarak yansıyacaktır.

Tanrı'nın evliliği nasıl teşkil ettiğine bakalım:

Tekvin 1:26 Tanrı, "İnsanı kendi suretimizde, kendimize benzer yaratalım" dedi, "**Denizdeki balıklara, gökteki kuşlara, evcil hayvanlara, sürüngenlere, yeryüzünün tümüne egemen olsun.**"

27 **Tanrı insanı kendi suretinde** yarattı. Böylece insan Tanrı suretinde yaratılmış oldu. İnsanları **erkek ve dişi olarak yarattı.**

28 Onları kutsadı ve, "**Verimli olun, çoğalın**" dedi, "Yeryüzünü doldurun ve denetiminize alın; denizdeki balıklara, gökteki kuşlara, yeryüzünde yaşayan bütün canlılara egemen olun.

29 İşte yeryüzünde tohum veren her otu ve tohumu meyvesinde bulunan her meyve ağacını size veriyorum. Bunlar size yiyecek olacak.

30 Yabani hayvanlara, gökteki kuşlara, sürüngenlere -soluk alıp veren bütün hayvanlara- yiyecek olarak yeşil otları veriyorum." Ve öyle oldu.

31 Tanrı yarattıklarına baktı ve her şeyin çok iyi olduğunu gördü. Akşam oldu, sabah oldu ve altıncı gün oluştu.

Özetlersek, Tanrı insanı kendi suretinde, kadın ve erkek olarak yaratıyor. Onlara "**verimli olun – çoğalın; ve hükmedin** –gökteki ve yerdeki yaratılışa **egemen olun**" diyor (Tekvin 1:26-28).

Tanrı'nın evlilikteki amacı bu ayetlerde çok açık. Tanrı, kendi suretindeki adam ve kadının çoğalması, bu şekilde yeryüzüne hükmetmesi yani yeryüzüne yayılmasını istiyor. Böylece Tanrı'nın gökte olan krallığı yeryüzüne yayılacaktı. Bu durum bize Rab'bin Duasını hatırlatıyor.⁶ Yani Tanrı günah ve düşüşe rağmen yaratılışın başındaki planından vazgeçmedi. Bu yüzden bugün evliliği konuşurken Hristiyan bir adam ve Hristiyan bir kadının meydana getirdiği bir evlilikten bahsediyoruz. Öyle ki, evlilik de yaratılış amacımıza uygun olsun.

Yani İsrail evinin genç adamları bilge kadın ile *tek beden* olmanın Tanrı'nın suretinde yaratılmış olmanın (Tekvin 1:26) ayrıcalığı gereği olduğunu iyi bilmeleri gerekmektedir. Böylece imanlı iki kişi (*adam ve kadın*) birlikte Tanrı'nın yüceliğini, bilgeliğini dünyaya taşımak konusunda daha başarılı olabileceklerdi (Tekvin 1:26-27). Bu yüzden Meseller Kitabı'nı çalışan genç adam bir kadın ile birleşmenin onunla tek beden olmak anlamına geldiğini iyi bilmesi gerekiyordu.

Böylece hayatın başındaki tecrübesiz genç adamın yanlış kadını seçmenin kendi yaratılışına ne denli aykırı olduğunu bilmesi gerekiyordu. Bu yüzden

⁶ Matta 6:9 Göklerdeki Babamız, Adın kutsal kılınsın. 10 Ege-menliğin gelsin. Gökte olduğu gibi, yeryüzünde de Senin istediğin olsun.

doğru kadın ve yanlış kadın arasındaki kıyaslama çok nettir.

Unutmayalım ki, evlilik insan hayatında önemli bir dönüm noktasıdır; evlilik insanı etkileyip değiştiren önemli ve güçlü ilişkilerden biridir. Bu yüzden Meseller’de bilgece yaşamının RAB’bin hoşnut-luğunu getiren bir şey olduğu yazılmıştır (8:35). Çünkü doğru kadını seçmek de (doğru eş olmak) *bilgece yaşam* (iman ile yaşam) içinde olan bir şeydir.

Öyleyse Meseller Kitabı bilgelikle yürümenin bir gereği olarak, kadın ve erkeğin sorumluluklarını iyi anlamış olarak evlilik hayatına girmesini amaçlar. Bu yüzden ideal eş için olan standartlar bazen çok yüksek olabilir; ancak bunlar kadın ve erkeğin sorumluluklarına daha güçlü bir şekilde sarılması için aynı zamanda bir teşviktir. İki tarafın ideal eş olmak için gayret etmesi gelecekte de çocukların ideal eş olmak için hazırlayacaktır.

31:10 ayeti erdemli kadını bulmanın zorluğuna dikkat çekiyor. Çünkü bir kadının erdemli bir karakter (*soylu, güçlü, çalışkan, yetenekli, cesur v.s.*) sahibi olması onu aranan bir kişilik haline getirmektedir. Bu yüzden öyle kadın “*değerli bir mücevher gibi*” ifade edilmektedir. Bu kadının erdemli karakterinin arkasında olan şey ise *öğretisi* olan bir kadın olmasıdır (6:20 *Oğlum, annenin İncil’ini bırakma*); yani RAB’bin öğretisine sarılmış bir kadın olmasıdır:

1:8 ...Ve annenin öğrettiklerinden vazgeçme.

6:20 Oğlum, babanın emrini tut,

Annenin öğretisini bırakma.

Yani eş arayan bir adamın erdemli kadın niteliklerini gözden geçirmesi; evleneceği eşini buna göre dikkatli seçmesi gerekir. Diğer yandan unutmayalım ki, erdemli bir kadın da erdemli bir adam arar. Bu yüzden erdemli bir adam Mesih karakterinde biri olmalıdır (Efesliler 5:25, 28, 31-32).

²²Ey kadınlar, Rab'be bağımlı olur gibi, kendi kocalarınıza bağımlı olun;

²³**Çünkü Mesih kilise topluluğunun başı olduğu gibi, koca da karının başıdır;** Ve Mesih bedenin kurtarıcısıdır.

²⁴Ama kilise topluluğu Mesih'e bağımlı olduğu gibi, kadınlar da böylece her şeyde kendi kocalarına bağımlı olsunlar.

²⁵Ey kocalar, kendi karılarınızı sevin, tıpkı Mesih'in de kilise topluluğunu sevdiği ve kendisini onun için vermiş olduğu gibi;

²⁶Şöyle ki, onu Kutsal Söz ile su yıkamasıyla temizleyerek kutsal kılsın ki,

²⁷Leke ya da buruşukluk ya da böylesi şeylerden hiç biri olmayarak, kutsal ve kusursuz olsun diye kilise topluluğunu yüce bir şekilde kendine sunabilsin.

²⁸Böylece kocalar kendi karılarını kendi bedenleri gibi sevmelidirler; kendi karısını seven kendini sever.

²⁹Çünkü hiç kimse hiçbir zaman kendi bedeninden nefret etmemiştir; ama onu besler ve kayırır, tıpkı Mesih'in de kilise topluluğuna ettiği gibi;

³⁰Çünkü biz O'nun bedeninin üyeleriyiz.

³¹“Bundan dolayı adam babasını ve annesini bırakacak ve karısıyla birleşecek; ve ikisi bir beden olacaklar.”

³²Bu sır büyüktür; ama ben Mesih ve kilise topluluğuyla ilgili olarak söylüyorum.

³³Bununla beraber siz de, her biriniz kendi karısını böylece kendisi gibi sevsin; ve kadın dikkat etsin ki kocasına saygı göstere.

Efesliler mektubu evlilik için konuşurken ne diyor? Kadın kocasına bağımlı olsun (*saygı göstere, destek olsun, yardımcı olsun*). Adam da karısını sevsin – *adam da, Mesih'in kilise uğruna canını çarmıhta kurban ettiği gibi bir sevgi ile karısını sevsin*. Ayet açıkça şunu diyor: Adam kadın için Mesih gibi biri olsun. Adam kadın uğruna ölümü göze alacak bir şekilde sevsin.

Çünkü bir eş seçimi sadece her iki tarafın yaşamını etkilemiyor; bu aynı zamanda çocukları da etkileyen bir durum olduğundan dikkatli olmak gerekiyor. Bu yüzden doğru eş seçimi bir adamın taç giymesi gibidir (12:4); yani doğru eş seçimi bu yaşamın kendisini etkileyen önemli bir sorumluluk almaktır:

12:4 Erdemli kadın kocasının tacıdır

Fakat utandıran kadın kocasının kemiklerinde çürüklük gibidir.

31:11 Kocasının kalbi ona güvenir
Ve *adamın* kazancından eksilmeyecek.

Kilise babaları evlilik törenine “*taç giyme töreni*” adını vermişlerdir.⁷ Bu durumda adamın tacı evlediği kadın oluyor. Öyleyse *adam eşini başındaki tacı gibi aziz tutmalıdır.*

Bu yüzden evlilik yeni bir konumda hayata devam etmek ve yeni bir başlangıç yapmak anlamındadır. Böylece 12:4 ayeti bize iki farklı seçimi karşılatıyor: hikmetli kadın taç giymek gibiyken, ahmak kadın ise adamın kendi bedeninde bir hastalık gibi anlatılıyor.

Bundan dolayı kadının “*yardımcı*” rolü (Tekvin 2:18) erkeğin yöneticiliğini desteklemesi için iyi anlaşılmaktadır (Efesliler 5:22, 33). Demek ki erkek, kadın olmaksızın eksik olacaktır.

Bu durumda Tanrı'nın yaratılıştaki amacına uygun olarak kadın ve erkeğin bir araya gelmesi ile Tanrı'nın yüceliği ve amacının yeryüzünde daha görünür olması söz konusudur. Bu yüzden imanlı bir adamın doğru kadını bulması, erkeğin parıldayan tacıdır.

⁷ “*taç giyme*” düşüncesi adam ve kadının tören ile önemli bir göreve başlamasına dikkat çekiyor. Öyleyse evlilikte taraflar eşlerine atandıkları bu asilzade yaşamına layık bir şekilde yaklaşmalıdır.

Yani bilge kadının eşine desteği, adamın parlayan tacı olacaktır.

Diğer yandan kadının Tanrısal davranışı erkeğe dış dünyada daha fazla saygınlık getirecektir (*I.Korintliler 11:7 –kadın erkeğin yüceliğidir*). Bu durumda kadın yaşamı ile erkeğin görkemini göstermiş olacaktır. Böylece iki taraf da doğru tercih için *bilgelik ile (Tanrı ile; Kutsal Kitap ile; kilise ile)* yürümelii; adam ve kadın evlilik için aceleci değil sabırlı olmalıdır.

Meseller’de övülen kadının eşinin tam karşılığı “*Mesih’in sevgisi ile kadını seven bir adam*” olarak karşımıza çıkar (Efesliler 5:25).

Kadına verilen “bağımlı ol, destek ol” emri aynı zamanda adama “Mesih gibi ol ki kadın sende bağlılık duyulacak, güvenilecek bir yön görsün” demektedir.

Yani kadın bu adamda Mesih’in yüceliğini görmelidir; çünkü kocanın rolü Mesih’in rolüne benzemesi gerekiyor. Karar vermeden önce taraflar birbirlerinde ait oldukları rolü (Efesliler 5:22, 25) önceden görmelidir.

I.Korintliler 11:7 Çünkü erkek Tanrı’nın benzeyişi ve yüceliği olup, başını gerçekten örtmemelidir; kadın ise erkeğin yüceliğidir.

Taraflar evlenmeden önce bu konuda bilgelik edinmemişse, çoğunlukla evlendikten sonra da bu konuda bilgelik yaşamı görülmeyecektir. Ancak Tanrı evliliği taraflar birbirlerinin yanında, birbirlerinin yardımcıları olsunlar; böylece adam ve kadın bu yaşamda zafimli ve sevinçli bir şekilde devam etsinler diye düzenlemiştir.

Böylece 31:10-31 ayetlerindeki övülen erdemli kadının eşi “*kadına değer verin*” diyen ayete uygun olarak, eşine saygı ve şefkat ile bakan bir adamdır:

I.Petrus 3:7 Ey kocalar, siz de aynı şekilde, daha zayıf bir kab ile yaşar gibi, bilgiye göre kadınla birlikte oturun; yaşam lütfunun ortak mirasçılarları oldukları gibi, onlara hürmet edin; öyle ki, dualarınız engellenmiş olmasın.

Ayetin burada ne dediğine bakın: *ey kocalar, karınıza kendinizden daha güçsüz (narin) varlıklar olarak iyi davranın, karınızın yaşam lütfunun sizinle birlikte ortak mirasçılarları olduğunuzu bilin ve karınıza öyle değer verin; öyle ki, dualarınız bir engel ile karşılaşmasın.*

Bu durumda eşinin esenliğini korumayan, evinin düzeni için çalışmayan bir adam dualarına cevap alamamaktan şikayet etmesin.

12:4 ayetinde bir de kötü seçenek vardır. Yanlış kadını seçmek “*kemiklerde çürüklük*” olması gibi ciddi

bir durumdur. Böylece yanlış seçenек tüm hayatı etkilediği gibi kişinin beklenti ve kararları üzerinde de kötü tercihler yapmasına sebep oluyor (21:9):

21:19 çöl diyarında yaşamak daha iyidir,
Bir kavgacı ve can sıkıcı kadınla olmaktansa.

25:24 Damın köşesinde oturmak daha iyidir
Kavgacı bir kadınla bir evde olmaktansa.

Çocuklar aile ve evlilik konusunu kendi yaşadıkları evlerinden model edinirler. Bu ayetlerde anne ve babanın yanlış içinde olmalarının çocukları nasıl etkilediğini göstermektedir.

Bu durumda doğru bir eş için kadın ve erkeğin öncelikle RAB'be bakması gerekiyor (19:14, 18:22); çünkü sađđörölü kadın RAB'den gelmektedir. Öyleyse Mesih ile derin bir ilişki geliştirebilenler evliliklerinde daha iyi ve derin ilişki kurabilirler. Böylece kadın ve adam birbirlerinde RAB'deki ilişkilerinin sađđamlıđını aramalıdır.

31:30 Cazibe aldatıcı ve güzellik boştur;
RAB'be saygılı bir kadın övülecektir.

Böylece kadın adamda ve adam kadında en yüksek erdem olan “*RAB korkusu –gerçek dindarlık*” arar. RAB korkusunda bir iman ve RAB korkusunda bir bilgelik, Tanrı halkının eş seçiminde aranan bir standart olmalıdır.

Diğer yandan kesin evlilik kararından önce “*bilge danışmanlar*” göz ardı edilmemelidir (15:22). Çünkü ilk baştaki romantik sevgi doğru bakış ve doğru karar önünde bir engel oluşturabilir.^{IV}

Diğer yandan ev, aile, evlilik gibi konulara bakarken kadınlara odaklanmış ayetler, erkeklerin de benzeri sorumluluklar içinde hareket etmesini gerektirmektedir.

5:15-18 ayetlerinde bir erkeğin eşine sadık olması, eşi dışında bir ihtimali bile düşünmemesi konusu onun kişisel sorumluluğu olarak karşımıza çıkmaktadır. 31:11 ayetinde erdemli kadının eşinin çalışkan-kazanan-tutumlu bir yönü olduğunu görüyoruz:

31:11 Kocasının kalbi ona güvenir
Ve adamın kazancından eksilmeyecek.
12 Kadın ona iyilik eder ve kötülük değil,
Bütün günleri boyunca.

Diğer yandan 31:11-12 ayetleri arasında evlilikte kadın ve erkeğin karşılıklı bir ilişki içinde olduğunu gösteriyor: “*adamın kadına olan güveni ve kadının adama olan iyiliği...*”

Bu iki ayet karşılıklı dayanışma ve diyalogun olduğu bir yuva ortamını çağrıştırmaktadır. 31:28 ayetinde adam ve kadının uyumlu birlikteliği çocukların nasıl sevgi ve sevinçten beslendiklerini gösteriyor. Burada adamın kadına verdiği övgü (31:28) aynı zamanda

RAB'den korkan bir adamın karısının duygusal ihtiyaçlarına karşı nasıl duyarlı biri olduğuna işaret etmektedir.

Böylece kadına odaklanmış ayetlere bakarken adamın sorumluluklarını göz ardı etmemeliyiz. Unutmayalım ki, erdemli/bilge/imanlı bir kadın da erdemli/bilge bir adam arayacaktır. Doğru bir evlilik ve aile hayatında her iki tarafın sorumlulukları vardır (I.Petrus 3:1-7). Ve böyle bir sorumluluk paylaşımı içindeki evliliklerde çocuklar da bu sorumluluğu doğru bir şekilde cevaplamayı öğrenirler:

Koloseliler 3:¹⁸Kadınlar, Rab bağımlılığına yaradır tutumla kocalarınıza bağımlı olun.

¹⁹Kocalar, karılarınızı sevin ve onlara karşı sert davranmayın.

²⁰Çocuklar, her konuda ana babalarınızın buyruklarına uyun. Çünkü Rab'bin beğendiği tutumdur.

Tanrı'nın düzenindeki evlilik çok açık: kadının eşine bağımlılığı ve adamın eşine sevgisi, çocukların anne ve babaya saygısı...

Diğer yandan Meseller Kitabı “bilgelik” çatısı altında bir konular bütünüdür. 10:4-5 ayetlerini ele alırsak, burada evlilik ya da aile hayatı değil, iş ve çalışma hayatı için bir bakış açısı verilmektedir. Bu ayetlerde tembellik ve çalışkanlık kıyaslanmaktadır. Sizce bu tembel kişinin Meseller boyunca gördüğü-

müz “*ideal ev, aile, eş*” konusuna nasıl bir etkisi olabilir? Bu ayetlerdeki tembel adam evli olsaydı, bir eş ve bir aile reisi, bir baba olmanın sorumluluklarını sizce yerine getirebilir miydi? Hayır! Böyle bir adamın evine esenlik değil sıkıntı getireceği açıktır (14:19):

11:29 Evine sıkıntı çektirenin mirası yel olacak
Ve ahmaklar yürekten bilgelere kul olacaktır.

Bu durumda evine sıkıntı çektirip, eşine baba evini özleten ve pişmanlık yaşatan kişi ahmaklık etmiş olur. Meseller boyunca ahmakların üzerine gelecek yargıya dikkat edin.

Benzer şekilde 26:21 ayeti kavgacı bir adamın olduğu yerde çekişmenin kaçınılmaz olduğunu yazmaktadır. Bu durumda bu ayetteki adam karakterini Meseller içindeki ideal eş ve ideal baba örnekleri içinde düşünemeyeceğimiz açıktır. Öyleyse kadınlara odaklanmış olumsuz ifadeler bakarken adamlar için de benzer olumsuz örneklerin (18:6; 22:10) yazılmış olduğunu göz önünde tutmalıyız.⁸ Çünkü Meseller Kitabı “bilgelik” çatısı altında bir konular bütünüdür.

⁸ 3:31 ayetinde yollarına imrenilmeyecek zorba adam; 3:32 ayetinde RAB’bin gözünde iğrenç olan eğri adam; 11:20 ayetinde RAB’bin gözünde iğrenç olan yürekte sapkın olan; 15:18 ayetinde kavgaya yaratan kızgın adam gibi örnekler Meseller Kitabı boyunca yer almaktadır.

Kaynakça:

-Neilson, Kathleen Buswell. Proverbs: the Way of Wisdom. Phillipsburg: P & R. 2007.

-Longman, Tremper, III. Proverbs. Grand Rapids: Baker Academic. 2006.

-Selvaggio, Anthony. A Proverbs Driven Life. Wapwollopen: Shepherd Press. 2008.

^I Longman, Commentary, 554-555

^{II} Neilson, s.101-112

^{III} Longman, Commentary, 576-578

^{IV} Selvaggio, s.137-166